

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 384
van **JOHAN DANEN**
datum: 29 januari 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Luchtkwaliteit Genk-Zuid - Maatregelen

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) stelde op 15 januari 2015 de resultaten "Luchtkwaliteit in Genk-Zuid en omgeving" voor aan de Stuurgroep Leefmilieukwaliteit Genk-Zuid. Uit de meetresultaten bleek dat de concentraties aan nikkel en chroom in fijn stof een stijgende trend vertonen sinds de tweede helft van 2013.

Op de meetpost "De Koor" (meetstation 00GK05) was de gemiddelde nikkelconcentratie (8 ng/m³) hoger dan de WGO-richtwaarde (2,5 ng/m³). Op de meetpost in de E. Fabrylaan (meetstation 00GK11) was de gemiddelde concentratie (23 ng/m³) zelfs hoger dan de EU-streefwaarde (20 ng/m³).

Voor chroomconcentraties in fijn stof zijn geen richt- of streefwaarden vastgelegd. Chroom, en vooral zeswaardig chroom, kan bij inademing o.a. longkanker veroorzaken. Op basis van de stijgende nikkel- en chroomconcentraties concludeerde het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) dan ook dat er in Genk-Zuid een verhoogd risico op longkanker blijft bestaan.

Uit de meetresultaten blijkt dat er vooral in de periode februari 2014 – mei 2014 een aantal hoge dagwaarden aan nikkelconcentraties werden gemeten op de meetpost E. Fabrylaan. In deze vier maanden werd 12 maal een dagwaarde van meer dan 100 ng/m² gemeten. Uit analyse van de meetresultaten door de VMM, bleek dat deze pieken gelinkt konden worden aan een aantal noodsituaties die zich voordeden bij inoxfabrikant Aperam.

1. Verhoogde meetwaarden vaststellen en de oorzaak achterhalen is een ding, maar natuurlijk dient ook de oorzaak te worden aangepakt.
 - a) Werden alle noodsituaties die zich voordeden bij Aperam gerapporteerd aan de bevoegde instanties (milieu-inspectie)?
 - b) Welk gevolg werd er gegeven aan deze meldingen?
 - c) Werden er maatregelen opgelegd aan Aperam om dergelijke noodsituaties te voorkomen in de toekomst? Zo ja, welke?
 - d) Werden er nog andere maatregelen opgelegd aan Aperam om verhoogde emissies in de toekomst te vermijden?

2. De verhoogde concentraties aan zware metalen in fijn stof doen zich voor in de ganse regio van Genk-Zuid.
 - a) Is de minister van plan bijkomende maatregelen te nemen om de stijgende trend van de emissies van zware metalen tegen te gaan?
 - b) Is de minister van plan bijkomende preventiemaatregelen te nemen om het gevaar van de immissie van zware metalen in fijn stof te beperken?

ANTWOORD

op vraag nr. 384 van 29 januari 2015

van **JOHAN DANEN**

1. a) Naar aanleiding van de rapportering door de Vlaamse Milieumaatschappij over de meetresultaten van zware metalen in fijn stof tijdens het eerste kwartaal van 2014, confronteerde de afdeling Milieu-inspectie (AMI) het bedrijf Aperam met de resultaten die een duidelijk stijgende trend vertoonden. AMI maande het bedrijf aan om bedrijfsintern op zoek te gaan naar mogelijke oorzaken, en aansluitend naar maatregelen om de toestand terug onder controle te brengen. Door een intern onderzoek achterhaalde Aperam dat een belangrijk aandeel van de piekwaarden die in het voorjaar van 2014 voor nikkel geregistreerd werden op de meetpost E. Fabrylaan, gelinkt kunnen worden aan enkele noodsituaties die zich binnen het bedrijf hebben voorgedaan. De noodsituaties betreffen doorbraken in de wand van de staalpannen, een onregelmatigheid die in iedere staalfabriek kan voorkomen, waarna het productieproces onmiddellijk op gecontroleerde wijze tijdelijk wordt stopgezet. Ondertussen stroomt er vloeibaar staal weg dat ter plaatse stolt. Daarbij ontstaan er grote onhandelbare staalblokken van 120 ton die in situ een eerste verkleining moeten ondergaan. Het doorbranden van deze blokken geeft aanleiding tot diffuse stofemissies die zonder zuivering in de omgevingslucht verspreid worden. Het tijdsverloop tussen het ogenblik waarop de noodsituaties zich voordeden, en het ogenblik van de rapportering van de nikkel-piekwaarden op de meetpost heeft ervoor gezorgd dat het bedrijf de impact op de omgeving pas achteraf ten gronde heeft kunnen beoordelen. Daarom heeft het bedrijf deze noodsituaties initieel niet gemeld aan AMI.
- b) Vanaf het ogenblik dat AMI in kennis werd gesteld van de vermoedelijke link tussen voornoemde noodsituaties en de nikkel-piekwaarden op de meetpost, heeft zij Aperam geconfronteerd met de daardoor dreigende overschrijding van de EU-streefwaarde voor nikkel. Het bedrijf werd aangemaand om milderende maatregelen te treffen wanneer zich nog dergelijke noodsituaties zouden voordoen om de verspreiding van diffuse stofemissies te vermijden. In haar actieplan stelt Aperam dat zij in de toekomst de diffuse stofemissies bij noodsituaties zullen trachten in te perken of te vermijden door de grote staalblokken niet langer in de productiehal zelf op te delen maar de blokken alsnog te transporteren naar de brandsnij-installatie, die zich in een apart gesloten gebouw bevindt en voorzien is van afgasafzuiging met filtering. Aperam zal bovendien streven naar het voorkomen van het ontstaan van grote quasi onhandelbare staalblokken door te voorzien in meerdere, kleinere noodopvangbakken ter hoogte van de staalpannen waardoor kleinere verplaatsbare blokken ontstaan die vervolgens behandeld kunnen worden in de brandsnij-installatie met afgaszuivering. Indien het toch nog nodig zou blijken om een groot staalblok in de productiehal zelf op te delen door middel van branden, zullen daar aangepaste maatregelen worden genomen om diffuse emissies maximaal in te perken.
- c) Deze noodsituaties (doorbraken van de wand van de staalpannen) blijken eigen te zijn aan de staalindustrie in het algemeen. AMI maande het bedrijf aan om de mogelijkheid te onderzoeken om het aantal van deze noodsituaties in de toekomst te voorkomen of te doen dalen. De laatste noodsituatie (staalpandoorbraak) zou volgens het bedrijf dateren van eind mei 2014. Als er zich toch nog een noodsituatie zou voordoen, zal het bedrijf daar een incidentenanalyse van maken

waarbij onderzocht wordt hoe de noodsituatie is kunnen ontstaan en welke maatregelen kunnen getroffen worden om ze te vermijden in de toekomst.

- d) Als GPBV-bedrijf valt Aperam onder het toepassingsgebied van VLAREM III, waarin de Europese BBT-conclusies IJzer- en Staalproductie voor ijzer- en staalbedrijven werden omgezet en geïmplementeerd. In VLAREM III is bepaald dat bestaande installaties in de sector ijzer en staal uiterlijk op 8 maart 2016 moeten voldoen aan de BBT-gebonden sectorale voorwaarden die voor deze sector van toepassing zijn.
- 2.
- a) De stad Genk heeft in 2012 het E-missieplan in het leven geroepen als antwoord op de resultaten van de humane biomonitoringscampagne bij de jongeren die woonden in de wijken rond het industriegebied Genk-Zuid. De Vlaamse overheid startte met het actieplan "Het Faseplan", waaruit midden 2013 een actielijst voortvloeide. Na integratie van beide plannen en een uitgebreide inspraakronde van alle betrokkenen waaronder ook de bewoners, artsen en bedrijven, werd eind 2013 een vernieuwd E-missieplan opgesteld dat breed gedragen wordt en dat verder wordt opgevolgd binnen de provinciale stuurgroep Genk-Zuid. De doelstelling van dit E-missieplan is om tegen 2020 de uitstoot van alle schadelijke stoffen in Genk-Zuid zoveel mogelijk te verminderen door maximaal gebruik te maken van de beste beschikbare technieken.
 - b) Binnen dit E-missieplan werken mijn diensten samen met het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de betrokken gemeentes en de provincie Limburg om de luchtkwaliteit in de regio te monitoren en te verbeteren. Hierbij wordt ook steeds de gezondheidsimpact mee geëvalueerd en worden er ook maatregelen voorgesteld naar de burgers om de mogelijke impact van zware metalen te beperken. Dit gebeurt zowel via milieuvergunningsaanvragen en tussentijdse toetsingen, als door inspecties, specifieke onderzoeken, studies en campagnes.